СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII Ч. 286. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 7 грудня, 1934. — VOL. XLII. No. 286. Jersey City, N. J., Friday, December 7, 1934. THREE CENTS.

УРЯД ЗАДЕРЖИТЬ СИСТЕМУ КОДЕКСІВ

НЮ ЙОРК. — Доналд Ричберґ, заступник директора Краєвої Ради Надзвичайної Допомоги, виголосив тут на бенкеті Краєвого Союза Фабрикантів у готелю Волдорф-Асторія промову і в ній вияснив дальші наміри уряду щодо політики відбудови краю.

Ричберґ признав, що „Найра" не досягнула своєї цілі, себто не довела до внутрішньої самоуправи промислу. Всетаки вона принесла деякі користи й уряд думає надалі задержати кодекси для промислів, себто систему правил про конкуренцію між підприємцями та відносини між ними й робітниками.

Він заявив теж, що уряд думає над тим, як дати в політиці відбудови краю голос консументови (споживачеви) й робітникови.

У своїй промові на цім бенкеті президент Союза Фабрикантів виступав проти 30-годинного тижня праці для робітників та проти обмежування свободи фабрикантів рішати про способи ведення бизнесу.

НОВІ РЕВЕЛЯЦІЇ ПРО ФАБРИКАЦІЮ АМУНІЦІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Слідство сенатського комітету над фабрикацією амуніції зробили несподіваний зворот. Сенатори почали нове слідство з заложення, що за фабрикацію амуніції виступають суспільні сили, деколи більші від державних урядів, себто великі фабриканти амуніції.

На слідстві предложено докази, що фабриканти амуніції в аліянтських краях дивилися крізь пальці, як Німеччина ломила постанови версайського договору про її роззброєння та виробляла амуніцію. З предложених комітетови документів виходить, що Німеччина почала узброюватися вже в 1926-тім році.

ЗЕМЛЕТРУС НИЩИТЬ ДВА МІСТА В ЧІЛЄ.

САНТІЯҐО. — Донесення з північної й гірської частини Чілє показують, що землетрус, котрий навістив цю околицю в понеділок, був багато сильніший, як спершу думано.

Потряс він сильно містами: Аріка, Ікіке й Токопія. Всі лекщі доми в них повалені. У горах згинуло багато дітей. Міста Сапіґа й Неґрейос зовсім знищені. Землетрус потряс сильно містами Антофаґаста й Копіяґо, що лежать у салітровій околиці, але шкоди в них невеликі.

Сейсмоґрафічні досліди показують, що осередком землетрусу був вулькан Іслюґа. Потрясення землі розходилися від нього й тревали кілька годин.

Донесення про землетрус у Гондурасі не подають іще докладного числа втрат у людях. У місті Копас землетрус похоронив живцем жінку під румовищами її дому. У горах згинуло багато людей. Сильно потерпіли міста Кабанас, що мало 7,000, та Санта Ріта, що мало 6,000 мешканців. На велике щастя населення, перед сильними потрясеннями були слабші, котрі дали осторогу населенню.

БЕРУТЬСЯ СТРОГО ДО СКОРОЇ ЇЗДИ.

БОСТОН. — У стейтовій леґіслятурі внесено проєкт загострення кар проти людей, що ломлять закони безпеченства підчас їзди автом. Між іншим пропонують, щоб кождий автомобіль мав у собі апарат, що давав би сиґнал, як автомобіль почне їхати понад 50 миль на годину.

СЕЗОНОВА ОСТОРОГА.

НЮ ЙОРК. — З нагоди свят Різдва нюйорська поліція видала публичну осторогу перед кишеньковими злодіями. Каже поліція, що злодії „оперують" сильно між святочними покупцями. Злодії, мовляв, поводяться супроти своїх жертв або дуже чемно або дуже грубо. „Не тисніться у вози залізниць, не пхайтеся за сидження: краще не мати місця до сидження, ніж утратити гроші", каже поліція.

ЖЕРТВИ ПРАЦІ.

НЮ БРОНСВИК (Ню Джерзі). — Наслідком затроєння аршинником підчас праці в фабриці одного підприємства для рафінерії металів у Картереті згинув Алекс Сухачевський, а три інші робітники: Іван Польсовінський, Ісадор Елянґо й Карло Дудик лежать тяжко хорі в шпиталі.

ВАЖНЕ ДЕНТИСТИЧНЕ ВІДКРИТТЯ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Пітер Ф. Гілдебренд, начальник зубного відділу в однім місцевім шпиталі, виступав на зборах Нюйорського Дентистичного Товариства з рапортом про відкриття нового, незвичайно корисного знечулюючого середника. Називають його „епіваль солюблє". Має він таку силу, що хорий засипляє за 15 секунд. Добрий він тим, що не має шкідливих наслідків для здоровля хорого. Цей середник придумано в Німеччині, де його вже випробувано на 17,000 хорих.

На цих самих зборах інший лікар прочитав реферат про досвіди з уживанням гадючої їди для тамування крови.

ЩО СТАЛОСЯ З ІРЧАНОМ І СЕМБАЄМ.

Між вінніпезькими большевиками кружляють приватні листи з Великої України, в котрих повідомляють про те, що сталося з відомими в Канаді аґітаторами большевизму, письменником Ірчаном і Сембаєм. Зміст тих листів уже загально відомий.

Про Ірчана пишуть, що він попав у неласку большевицької влади через те, що в своїх писаннях частіше вживав назви „Радянська Україна" замість „Радянський Союз". З тої причини Ірчана запідозрено й обвинувачено в українськім сепаратизмі. Його арештовано й засуджено на десять літ каторги.

Сембай був депортований канадійським урядом за пропаґанду большевизму й на його бажання за згодою московського уряду відставлено його до Совєтів, хоч він Галичанин. Він виїхав через Риґу на Україну, однак три дні після того, як він опинився на Україні, завізвано його в Москву. Може Сембай і зрадів, бо за всякою справедливістю йому належаласяб добра позиція в большевії за його ревну роботу в Канаді, одначе замісць нагороди Сембая в Москві арештовано й засуджено на три роки тюрми. Жінка Сембая, що жиє в Канаді, довідалася про недолю свого чоловіка скоро, бо місяць після засуду.

Ось як платить Москва за вірну службу.

АРЕШТИ НА РІВЕНЩИНІ.

В містечку Олександрії на Рівенщині поліція перевела ревізії й арештувала проповідників Української Євангельської Реформованої Церкви, Теодора Семенюка, Теодосія Довгалюка і диріґента Луку Крисюка. Арештованих заковано і під сильною ескортою поліції відставлено до Рівного. Причина арештування невідома.

ДОБРИЙ СОН КОШТУЄ ДОРОГО.

Марія Мадейська, що мешкає у Львові, хотіла скористати ще з теплих соняшних промінів. Пішла на пляжу на Вульці, положилася на піску і заснула твердим сном. Коли пробудилася, ствердила, що якийсь злодій украв їй золотий годинник і 750 злотих.

НЕЩАСЛИВИЙ ВИПАДОК НА ФАРМІ.

Троє дітей фармера Івана Лозовчука в Віндзор Лейк, Саск., їздили на коні по подвірю. Кінь зачіпив за щось ногою і впав. Діти попадали під коня. 6-річній Павло помер на місці, молодший хлопчик Іван розбив собі голову, а 4-річня дівчинка була легко покалічена.

ШУКАЧ ДІЯМАНТІВ УТОПИВСЯ.

Вишукування діямантів у ріці Тібажі (Бразилія) не представляє само в собі великих небезпек утрати життя. Аж ось недавно прийшли відомости, що шукач діямантів, якийсь Вілле, при зануренню на дно ріки знайшов свою смерть. Цими днями знову повідомляють, що подібна судьба постигла другого шукача, що називався Іван Рокович, літ 23, якого витягнули неживого з дна ріки.

УБИВСТВО ВИЗНАЧНОГО КОМУНІСТИЧНОГО АҐІТАТОРА.

Велике пригноблення серед бразилійських комуністів викликала вістка про смерть молодого й дуже палкого прихильника совєтського „раю". Тобіяса Варшавського, що його трупа відкрив хтось у ліску Тіжукас біля Ріо де Жанейро.

Тобіяс Варшавський став загально відомим від недавніх комуністичних галабурд у Ріо, які він сам зорґанізував і виступав з прилюдними промовами інтернаціонального змісту. Хто його вбив, поліція ще не викрила.

ДІМ БЕЗ ВІКОН.

Один римський архітект вибудував місцевому банкирови ориґінальну віллю. Нема в ній вікон і світло сонця туди не доходить. Замісць сонця є там такі лямпи, що своїм світлом відповідають соняшному. Є там вентилятори, що втягають свіже повітря, тимлекше, що вілля побудована далеко від міського пилу. Саме тоді, коли вікна у модерних домах стають щораз більші, римський міліонер зрікся їх, щоб мати повний спокій.

ЛЮДИ ВТІКАЮТЬ ПЕРЕД МАЛПАМИ.

Мешканці малого індійського міста Пратаґпур вели від довгих місяців заваяту війну з малпами, що гніздяться в сумежних пралісах. Малпи бігали по вулицях, нападали на людей і зїдали всякі харчі. Індійцям не вільно забивати звірят, тому малпи мали перевагу. Мешканці рішили одного дня покинути свій осідок і вибудувати собі інше місто — 30 км. далі. Так 1,200 людей утекли перед малпами.

ТАЄМНО ВАРИЛИ СІЛЬ.

В Берестї поліція викрила тайну варильню соли. В хвилі, коли ввійшла поліція, „фабрика" була в русі і працювали 2 робітники. Денна „продукція" варильні була 400 кг. Власників варильні, Мошка і Лібу Муравників, арештували.

159 НАРОДІВ У СОВЄТАХ.

Совєтська Академія Наук виготовила статистику населення Совєтів. На основі цеї статистики ствердили, що в Совєтах жиють 159 ріжних народностей.

НЕЛЄҐАЛЬНА УПРАВА ТЮТЮНУ.

Бриґада польської скарбової контролі викрила 782 випадки нелеґальної плянтації тютюну в повітах: влоцлавському, ліпновському, нешавському і кутнівському. Ці плянтації обіймали простір 6,782 квадратові метри.

ВЕЛИКИЙ ЗЕМЛЕТРУС У СЕРЕДНІЙ АМЕРИЦІ.

Центральну частину Гондурасу навістив великий землетрус. Потерпіли найбільше міста: Сан Хорхе, Ля Енкарнасіон та Сан Фернандо. Ці міста мають разом 6,500 душ населення. Доля їх невідома, бо всяка телеґрафічна комунікація з містами перервана. Ходять чутки, що вони зрівнані з землею. Потрясення землі були такі сильні, що чули їх сейсмоґрафічні стації аж у Чілє.

АҐІТАЦІЯ ЗА ЗМІНУ КАЛЄНДАРЯ.

Федеральна Рада Церков Христа в Америці подає до відома, що три християнські церкви в Америці, а саме: католицька, протестантська й грецько-православна, згодилися на реформу календаря. За цю реформу календаря аґітує передовсім Ліґа Націй. За її почином підняла цю справу Федеральна Рада Церков Христа в Америці. Ця реформа задержує поділ року на 12 місяців, але пропонує поділ року на квартали. Кождий квартал складається з трох місяців, з котрих перший має 31 днів, а наступні по 30. Великдень має припадати все на неділю, 8-го квітня, а не пересуватися між 23-тим березнем та 25 квітнем, як є тепер. Різдво все припадалоб на понеділок, а Йордан на пятницю.

ПЕРЕПАЧКОВУВАЛИ ЛЮДЕЙ ДО АМЕРИКИ.

Ротердамська пристанева поліція викрила банду, що перепачковувала людей до Америки за оплатою 300 дол. від особи. Тому, що голяндське право не передбачає кари за перепачковування людей, власти обмежилися до того, що публично перестерегли всіх перед дальшими практиками цеї банди пачкарів.

З ТУРЕЧЧИНИ ВИГНАЛИ ВСІХ БОЛГАР.

Турецький уряд вигнав з Туреччини всіх Болгар, це є біля 10 тисяч осіб. Болгарський уряд робить горячкові приготування, щоб примістити вигнаних з Туреччини земляків у рідному краю.

ЗА БЕРЕЗУ КАРТУСЬКУ.

Перед городським судом у Хойніцах відбулася судова розправа за сатиричний вірш про Березу Картуську. На лаві обвинувачених сів начальний редактор „Дзенніка Поморского", Ю. Панковський. Акт обвинувачення закидав йому, що у вірші „Береза Картуська" помістив „вісти, що можуть викликати публичний неспокій". Річ ішла особливо про останній уступ вірша, що звучав:

„Спасешся тут як бичок,
А в перспективі стричок".

На думку обвинувачення широкі маси могли набрати переконання, що в Березі жде відокремлених смерть через повішення.

Обвинувачений редактор боронився, що згаданий вірш був сатирою, а сатиру вільно писати.

Прокуратор заявив, що слова про стричок могли викликати враження, що відокремлені незабаром зникнуть зі світа. Отже вірш намагався зогидити Березу Картуську.

По нараді суд засудив ред. Панковського на два тижні арешту і 50 злотих гривни за поширювання неправдивих вістей, що можуть викликати публичний неспокій.

Виконання кари припинили на два роки.

СТАН СУСПІЛЬНОГО ОБЕЗПЕЧЕННЯ В ПОЛЬЩІ.

На основі статистичних даних ствердили, що дня 31-го травня ц. р. в усіх суспільних обезпечальнях у Польщі було 1,663,809 обезпечених осіб. У цьому було 1,391,426 фізичних і 272,383 умових робітників.

РОЗСТРІЛЯЛИ В ОДНІМ ДНІ 66 „БІЛОҐВАРДІЙСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ"

МОСКВА (Росія). — З 71 осіб, арештованих у Ленінґраді й Москві зараз по вбивстві Кірова, вже розстріляно 66 жертв, узнаних воєнним судом „білоґвардійськими терористами", що плянували вбивати совєтських урядовців. Між розстріляними нема ні одної особи з чужинецьким назвищем. Ні нема між ними таких, які походилиб зі старих, дворянських чи чиновницьких московських родів. Виходить, що розстріляні були російськими робітниками. В урядовім комунікаті кажеться, що більша часть розстріляних вернулась до Росії з іміґрації через Латвію, Фінляндію і Польщу.

Згідно з найновішим розпорядком не було підчас карної розправи ні державного прокуратора ні обвинувачених. Розправа тревала дуже коротко. Негайно по засуді виводжено засуджених з тюремних келій і розстрілювано. Суди складалися з трох суддів кождий. Всім засудженим сконфісковано ввесь їхній маєток. Решту арештованих будуть ще далі допитувати і тому не видано ще присуду. Не скінчено теж карних доходжень проти Ніколаєва, що вбив Кірова. Між розстріляними є одна жінка.

Совєтська преса далі пише, що вбивство Кірова було звернене проти пролетарської революції, комуністичної партії, соціялізму і будівничих соціялістичної держави. Каже, що Совєти мають ще багато внутрішніх ворогів, яких треба знищити.

МОСКВА ВЖЕ ЗРЕЗИҐНУВАЛА З БЕСАРАБІЇ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Король Кароль приняв совєтського представника, Островського. В Румунії вважають цей акт згодою Совєтів на те, що Бесарабія останеться назавжди при Румунії. Це видно й з того, що Островський заявив королеви, що Совєти бажають за всяку ціну жити з Румунією в згоді.

ХОТІВ БИ ГОЛОВУВАТИ В ЛІЗІ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — З огляду на те, що Югославія обвинуватила Угорщину перед Ліґою Націй у піддержуванню югославських терористів, не може проводити тими нарадами чеський мінїстер Бенеш, бо він вважається сторонником Югославії. Тяжко знайти кандидата відповідного на голову того засідання. З того користають Совєти і делікатно підсувають кандидатуру Літвінова на головство.

НЕ ПОМАГАЮТЬ „ХОЖДЕНІЯ" ДО ВАРШАВИ.

ЛЬВІВ. — Заходи леґальних українських партій у справі злагодження польського закона про кооперацію не помагають. Делеґація, яка їздила в тій справі до Варшави, крім обіцянок нічого не добилась. І тому з днем 1-го січня 1935-го року Українському Ревізійному Союзови таки відбирають право законної ревізії кооператив поза межами трох галицьких воєвідств. Таким чином українські кооперативи на Волині, Поліссі, Підляшу і Лемківщині будуть приділені примусово під законну ревізію польських союзів. Крім того обмежено ще діяльність Українського Союза Кооператив на ріжних інших ділянках. На його нарадах мусить бути представник польської рільничої ради. Його дирекція мусить бути затверджена польським міністерством, і т. д.

ЕСПАНІЯ СТАЄ КОРПОРАТИВНОЮ ДЕРЖАВОЮ.

МАДРИД (Еспанія). — Еспанську републику беруться переорґанізовувати на зразок італійської фашистівської держави, надаючи їй корпоративний характер. Кажуть, що навіть вигнаний король є за таку зміну.

ВИПУСТИЛИ НА ВОЛЮ СОЦІЯЛІСТИЧНОГО МЕЙОРА.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Звільнили з вязниці Карла Зайца, популярного мейора міста Відня. Як соціялісти втратили владу, то усунено теж від влади Зайца. Він не хотів добровільно уступити, кажучи, що нарід є за нього. Держали його в заперті 10 місяців.

ДОБРИЙ ІНТЕРЕС З ФАБРИКАЦІЄЮ ЗБРОЇ.

ЕССЕН (Німеччина). — Славна на цілий світ фабрика зброї, якої головним власником є родина Крупа, зробила в останнім році добрий бизнес. Це видно й по тім, що фабрика признала робітникам бонус у висоті від 10 до 40 марок, а іншим урядовцям додала від 10 до 25% їх місячної платні.

ЛОРД АСТОР ГРАЄ ЗАВЖДИ „ДРУГУ СКРИПКУ".

ЛОНДОН. — Лорд Астор, виголошуючи бесіду при отворенню нової будівлі, сказав, що він не знає властивої причини своєї популярности. Часами представляють його тільки як чоловіка його жінки, посолки лейді Астор. „Я дуже з того задоволений — казав Астор — бо я сам є її великим прихильником". А часами представляють його як того, що завжди „біжить як другий", під чим треба розуміти, що лорд Астор брав участь зі своїми кіньми в найбільших перегонах, званих Дербі, пятьма наворотами, але ніколи його коні не були першими, а все другими.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237 — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОБІГАЄМО ДО КІНЦЯ!

Останній місяць Ювилейної Кампанії У. Н. Союза заставляє нас пригадати востаннє нашій іміграції в Америці її національний обовязок: бути в У. Н. Союзі. Як хто зі старшої іміграції цього обовязку досі не розумів, не узнавав, чи може з ріжних причин виконати не міг, то обовязаний це направити і вписати тепер своїх дітей до нашої організації.

Стверджуємо, що бути в У. Н. Союзі — це лежить в інтересі кождого Українця, якщо він дбає про свій рід і своє українське походження та про гарне і чесне товариство, серед якого мають обертатись і жити його власні діти.

Памятаймо, що У. Н. Союз зробив надзвичайно багато для нашої іміграції, для Рідного Краю і для самих своїх членів і їхніх родин. Та він міг був зробити ще далеко більше. Він міг мати ще гарний захист для старих і немічних. Він міг був навіть зробити далеко більше й у культурній ділянці. Але коли цього не зробив, то спитаймо себе: чия це вина? Чи не нашої іміграції, не нас самих? Чи за те не несе вину наша байдужність? Таж цілком певно, що акція У. Н. Союза булаб цілком іншою, якби ми мали яких сто тисяч членів. А по сорок роках чейже повинно їх стільки бути тепер у Союзі!

Ота Ювилейна Кампанія навчила нас багато. Той досвід буде використаний пізніше для добра організації. Та про це буде час говорити по кампанії і ювилею. А тепер треба ще нам усім закасати рукави і взятися до праці, щоб хоч у цім останнім місяці надолужити те, що було заспане навіть у часі 40-літнього ювилею.

Коли прийдеться нам проголошувати остаточні звіти з Ювилейної Кампанії, тоді стане перед загалом кождий наш відділ, всі його урядники і члени. Стане до звіту головний уряд У. Н. Союза. І стане відповідати за себе і „Свобода". Одним словом, всі ми, що є в У. Н. Союзі, станемо перед осудом нашої ювилейної праці, нашого розуміння ваги піддержання такої народньої установи, якою є У. Н. Союз. А цей осуд говоритиме теж і про нашу ідейність, національну свідомість і карність.

Памятаймо на одно: Якщо не допише нам навіть та свідома громада, яка є в У. Н. Союзі, то якаж наша будучність в Америці? Тому не легковажмо собі Ювилейної Кампанії хоч у тім останнім місяці. Доложім усіх можливих зусиль, щоб скріпити нашу національну твердиню в Америці. Бо нічого кращого ми вже не в силі будемо збудувати в Америці. Ми тільки можемо розбудувати і перебудувати, що створено на ідеї й посвяті тих, для яких Україна була понад усе. Не забуваймо за це в цих останніх днях Ювилейної Кампанії Союза.

ЧИ ПРИХОДИТЬ НАМ „КАПУТ"?

Під таким наголовком помістив свого часу д-р Г. Г. Скеґар довшу статтю на сторінках „Свободи". Та вона досі не викликала більшого зацікавлення. Виходило би, що коли мовчимо, то годимося з тим, що нам дійсно приходить „капут".

Чи дійсно воно так є? Д-р Скеґар послугувався історичними фактами, доказуючи, що ми йдемо зі злого до гіршого. Вичисливши цілу низку наших історичних помилок і невдач, він не відповів послідовно на завдане питання, лишаючи його немовби для дальшої дискусії. Значиться, зробив аналізу нашого політичного положення, або краще — діягнозу нашої національної хвороби, а ліку не приписав. Це з одного боку навіть дуже добре, бо звернув увагу на критичне і безвихідне положення з бажанням, щоб читач сам над тим застановився.

Як сказано, він сам заявив, що буде держатися лише „історичної правди", і з історичної точки погляду він може мати навіть слушність, але з точки погляду психольоґії я з ним не погоджуюся. Я це розумію так: хорому не треба знати, що його стан дуже критичний, бо тоді він тратить надію на виздоровлення і може дійсно вмерти. Ліпша є метода, щоб дати хорому якусь надію і підбадьорити його в боротьбі за життя.

Я зробив раз подібний досвід на серії лекцій, які я мав в однім канадійськім місті, де я не згадував про наші невдачі, а ввесь час говорив про те, що в нас доброго зроблено. І результат був дуже вдоволяючий. На цих всіх лекціях я обяснював докладно, як інші народи освободжувались, яких мали провідників, як боролись, і зазначував, що ті народи вкінці все осягали свою ціль. Настрій серед слухачів був піднесений. Якби я був поступив інакше, вони були би розчаровані і безрадні. Емерсон казав, що всяке велике діло вимагає ентузіязму: "No great thing was ever achieved without enthusiasm".

Всі великі провідники послугувались і послугуються все психольоґією, а не історією, про яку Генрі Форд висловився: "All history is bunk".

В нас абсолютно забагато говориться і пишеться про наші невдачі. Всюди підчеркують голод, переслідування, гнет, утиски, знущання. Словом, кожне вороже змагання докладно реєструється, але нема заразом згадки, як на нього реаґується. Вислід з цього такий, що пересічний чоловік, начитавшись того всього, є знеохочений і зневірений, і зачинає дивитися на все байдужними очима, бачучи свою безрадність. Тому невідповідна критика своїх власних промахів і недомагань — шкодить.

Англійці кажуть, що "nothing succeeds like success". Треба більше заохоти, самопевности, самосвідомости і **віри в успіх**, тоді скорше осягнемо свою ціль.

Деякі народи пишуть свої історії в цей спосіб, що вихвалюють свої добрі сторони, а невдачі споминають лише кількома словами, або зовсім їх промовчують. Нашу історію треба також переписати в цей спосіб. Як у нас все говориться про невдачі і міжусобиці, то хотяй треба би пояснити, що інші народи також їх мали і тоді не буде так скоро витворюватися серед наших мас т. зв. "inferiority complex". Не тільки наша, але й всесвітня історія повна всяких скандалів, тому не треба нам думати, що вже все страчене, бо тоді не лише Українцям, але цілому світови — як говорить Шпенґлер і деякі „біблійники" — приходить „капут".

Український нарід, у порівнанню з іншими народами, ще дуже молодий, і має велику будучність. Увесь наш поступ дуже новий, бо почався в девятнацятому (минулому) століттї, тому не треба дуже багато від нього сподіватися, бо інші народи випередили нас на цілі століття і тому мають більше чим похвалитися. Вистарчить лише згадати наш літературний рух, який є найновіший в Европі: Іван Котляревський (1769—1838), Маркіян Шашкевич (1811—1843), Тарас Шевченко (1814—1861), Пантелеймон Куліш (1819—1897), Осип Федькович (1834—1888), Степан Руданський (1830—1893), Іван Франко (1856—1916), Борис Грінченко (1863—1910), Леся Українка (1872—1913), і т. д.

Наш політичний рух також дуже новий. І на політичному полі, за останніх двацять літ, ми зробили більше, як за попередніх тисячу. **Тепер вже мільйони знають, що вони Українці, а давніше знали це хіба лише одиниці.** Наша назва тепер приналася вже всюди, а передтим треба було шукати по музеях за якоюсь дуже рідкою мапою, про яку ніхто не знав, бо доперва тепер їх вишукують, що доказує, що наші предки про себе не знали, „хто ми і чиї діти, ким і за що закуті". Ми йдемо тепер наперед, і то дуже скоро, бо наша свідомість і поступ зростають з кожним днем. Нам треба лише щиро працювати і приложити руки до плуга, не оглядатися назад, як говорив Ісус Христос, а орати дальше народню ниву. Як це зробимо, то не будемо питатися, чи приходить нам „капут". Тоді в нас не буде зневіри, мелянхолії і руйнуючого скептицизму, бо лише „праця єдина з неволі нас вирве" (Грінченко). В кого є завдання, той скорше чи пізніше таки побідить, і судьба — як сказав Гете — буде йому сприяти.

Історичними помилками ніхто не повинен зраджуватися, бо інші народи їх також досить мають. Мені дуже подобається Олесь, який про це так висловився:

„Дивлюсь на пройдену дорогу,
І гнів і жаль мене пече...
Але у нашу перемогу
Усеж я вірю горяче...
Як завтра день угледять люде,
Як зійде сонце золоте,
Так Україна жити буде,
Так наша мрія процвіте".

Маючи таку віру в себе, як Олесь, в нас не було би тільки зневіри в наш поступ і будучність.

Де потреба, або біда, найбільша, там поміч часом найближча. Як у минулій війні Французів присіла біда, і Німці загрожували Парижеви, тоді Французи не думали, що їм приходить „капут", хотяй Німці грозили розгромом Франції, до чого тоді вже було дуже близько. Вони казали: "Ils ne passeront pas!" і Франція війну виграла. Іншими словами, Французи сказали: „Ми не дамось!" і це їх вратувало. Українці, як скажуть, подібно як Тирольці в наполеонських війнах, що **вороги поконали Україну, але не Українців**, і ми всетаки не дамось, то справу виграємо; а коли будемо говорити, що „нам приходить капут", то шкода боротись, бо — як сказав поет — "If you think you are beaten, you are."

Кажуть, що хто стратив віру в себе, той стратив усе. А з нами ще так зле не є, але це може статися, як будемо агітувати за зневіру. Тому треба бути обережними, що хто говорить або пише.

Що нам треба робити? В першу чергу нам треба студіювати визвольні рухи свого й інших народів, щоб пізнати способи, як можна найліпше видістатися з теперішнього скрутного положення і набратися більше козацького духа. А далі треба бодритися, організуватися, менше говорити про „капут" (загибіль), а більше про "nil est desperandum" (нема чого попадати в розпуку), то все буде добре.

Д. Т. Лазар,
Ембрідж, Па.

ҐАЗИ І ТЕРМІТОВІ БОМБИ В БУДУЧІЙ ВІЙНІ

В американських військових журналах ведеться вже довший час фахова дискусія над значінням трійливих ґазів у будучій війні і бомбардуванням ґазовими бомбами великих міст та промислових центрів. Деякі фахівці заступають ту думку, що ґазові бомби є в стані знищити цілковито великі міста. Полковник Занетті, розбираючи ту справу точніше в журналі „Армі Ординанс" прийшов до переконання, що далеко страшнішими для міст є термітові бомби, ніж ґазові.

Термітові бомби можуть витворити горяч на тисячі ступнів. При ґазовій атаці з літаків все будуть страти в людях, але з військово-стратегічного боку вони не будуть мати значіння. Відповідним вишколом населення можна ці втрати зменшити до мінімума. Зате від термітових бомб повстануть у містах у кількасот місцях нараз великі пожари. Цей факт буде мати далеко гірші наслідки як для людей так і для матеріялу.

При ґазовій літаковій атаці літаки мусіли б летіти дуже густо і часто скидувати бомби, щоб покрити ґазом цілу площу. При такому леті протилітакова оборона малаб дуже добру ціль і булаб у стані багато літаків знищити. Зате при атаці запальними термітовими бомбами літаки будуть розставлені в повітрі рідко, бо ділання тих бом не є залежне від густоти на якомунебудь просторі. Тоді буде утруднена успішна протилітакова акція.

При атаці запальними бомбами літакам не треба зуживати нараз стільки матеріялу, як при ґазовім нападі, бо термітові бомби є значно лекші і менші. Зате успіх буде значно більший. Термітова бомба мусить бути відповідно тяжка, щоб могла ударом пробити дах, а не скотитись на вулицю.

Дальше, та бомба палить усе, що лише може горіти, і перепалює дахи та стелі і підлоги. Це можливе тоді, коли доми не будуть захоронені перед пожарами вогнетревалими покришками і піддашами.

Одна ескадра з 50 бомбовців, в кождому по 1000 кг. запальних бомб, зможе викликати в місті в 100 місцях нараз пожар при умові, що лише 10% всіх скинених бомб попаде в ціль. При такій скількости пожарів навіть найкраще зорганізована пожарна сторожа буде безрадною. Зате вітер, який з правила є ворогом ґазів, лише буде помагати пожарам.

Ґазові атаки на місто не принесуть загально великої шкоди. Зате запалення великого міста спричинить сперш у труднощі військовому командуванню, бо воно буде змушене подбати за приміщення та прохарчування всього населення, що втече з горіючого міста.

Отже дивним при цьому є, чому люди цікавляться більше тим, що в дійсности є менше небезпечне. Діється це мабуть тому, що людський ум все є склонний роздумувати над річами невідомими і таємничими. Тому й панує загальне перецінення того таємничого і недоцінювання відомого, що в наслідках може тяжко пімститися у випадку війни.

Справа ця дуже важна і в першій мірі для української дійсности, бо будуча війна буде таксамо, як і минула, вестись на наш кошт та на нашій території. Небезпека ґазу велика в нас, але не така, як в інших націй, що мають великі міста. Запальні бомби зможуть наробити багато шкід у наших місточках та селах, але придавати тому велике військово-стратеґічне значіння не доводиться. Великі міста на наших землях, на жаль, не наші, тож журитись ними надто не треба. Мабуть більша шкода булаб для нас, колиб вони остались недоторкненими нікколиб їх знищено. Концентраційні атаки ворога на малі села чи місточка запальними бомбами ледви чи ворогови виплатяться і чи він буде встані їх виконати в більшій скількости.

В. Будзиновський.

З МОНАСТИРЯ.

10)

— А не скажете нікому, що я у вас?

— Твому панови не скажу, бо як твій пан підслав тебе, то сам знає, де ти. Кому іншому не скажу, бо яке кому діло до тебе?

Гайдук вдоволений, що бодай переночує безпечно, пішов за Катулею. Замикаючи **гайдука** в коморі, Катуля сказав:

— А не пробуй вийти, бо я спущу собаки. Ти знаєш, які вони. Розшматували би тебе.

Рано покоївка прибігла до Барицької і з жахом на лиці крикнула:

— Прошу пані! Панни нема! Вікно з її спальні вічинене.

Стривожена Барицька метнулася до спальні доньки. Справді було так, як покоївка сказала. Побігла до Барицького. Барицький скликав гайдуків, що в ночи пильнували двора. Жаден нічого і нікого не видів. Отаман став гайдуків кликати по імени. Зголосилися всі, без одного Мартина Забарича.

В дворі пекло. Зїздяться сусіди на весілля, а тут молодої цілком нема! Коли до полудня не показалися ні Гальшка ні гайдук, всім стало ясно, що Савич підкупив гайдука Забарича і сей поміг козакови панну викрасти.

— Мабуть вхопили її в глибокім сні, бо ліжко не показує слідів боротьби, — сказав Барицький.

— Мабуть сама втекла з ним, — шушукала челядь, бо в її спальни лад, вікно не ушкоджене і покоївка, що спала в сусідній кімнаті, нічого не чула.

З такими злобними думками відїхали всі гості, що позїздилися на весілля.

Пару годин зполудня, коли всі гості вже розїхалися, приїхала до Барицького баба з Устя і принесла листа від ігумені. Цікавий, що бабський монастир хоче від нього, — з печатав лист і став читати. Прочитавши перші слова, крикнув:

— На маєш! Хто би то був погадав, що вона там!

— Де, де? — спитала жінка живо. — Може в монастирі?

Тепер Барицький прочитав голосно. Ігуменя звіщала, що в ночи Гальшка прийшла до монастиря з заявою, що коли не може вийти за милого, хоче вступити до монастиря і там лишитися на віки. Ся постанова Гальшки остаточна і невідклична. Щоби тато і мама не напирали на неї покинути монастир, вона не хоче бачити їх і не вийде до них, чи до кого іншого аж до хвилі, коли вже буде запізно вернутися до людей. Від себе ігуменя додала, що монастир не дуже багатий, і що там добре тільки таким, що причинилися до збільшення доходів монастиря, виплатою віновуючи його землею.

— Ага! — сказав Барицький злісно. — Може гадають, що запишу їм ціле село.

— Якби Гальшка там лишилася, то таки так треба би зробити, — перебила Барицька. — Другої дитини і так не маємо.

Хоч ігуменя писала, що донька не хоче бачитися з ними і до них не вийде, вони таки поїхали до Устя. В розмовниці монастиря прийшла до них ігуменя і привитала їх довгою проповідию про велике щастя на тім світі, яке жде їх доньку. Заявила за доньку, що вона не хоче до них вийти і не вийде.

— То позвольте, що я до неї піду, — благала Барицька.

— Не поможе, бо вона не впустить вас до своєї келії, — відповіла ігуменя.

— Впустить, чи не впустить, ведіть мене до неї!

— Про мене, ходіть!

— До Гальшки вже побігла черниця і крикнула:

— Забарикадуй двері, бо твоя мама іде до тебе!

Обі зараз взялися до роботи. Двері від середини не замикалися на ключ, ні засуви в середині не мали. Заставили їх ліжком, підсунувши спільними силами під двері. На ліжко кинули малий стіл, крісло і все те, що було в келії.

Ледви скінчили ту роботу, хтось застукав у двері. Гальшка неначе не чула.

— То я, твоя мама! — почула голос Барицької. — Відчини, впусти мене до себе бодай на пару слів.

Гальшка не відповіла.

Дитино, не ріж мене без ножа! Я ж твоя мати. Маю якесь право до тебе.

У відповідь мати почула, що донька голосно молиться. Очевидно, щоби заглушити голос мами.

Барицька з цілої сили наперла на двері. Хоч була кремезна і сильна баба, двері не подалися.

— Бог би тебе побив! — закляла, відвернулася і відійшла. Ігуменя врадувана за нею. Коли в розмовниці Барицька розказала мужеви, як доня приняла маму, він сказав сердито:

— А нехай собі і сплісніє тут! Ще й на прожиток дам їй щось, щоби тут не примирала з голоду.

— Може би ви зараз записали щось? — піддавала ігуменя, витягаючи зза пазухи папір. — Чорнило і перо тут на столі.

Барицький сердитий сказав, хапаючи за перо:

— Нехай! Щоби з всім тим раз вже покінчити і на старі літа мати спокій!

Сів і написав:

„Як моя донька Гальшка лишиться на віки в монастирі, то монастиреви записую на власність половину ґрунтів Данильчина без лісів і половину родин підданих. Сидір Любич Барицький".

Ігуменя взяла папір в руку, прочитала і каже:

— Се дуже неясне... як лишиться на віки в монастирі. Що значить „як лишиться"? Що значить „на віки"? Що значить „в монастирі"? Чи се значить, лиш в Устю? Наш орден має багато монастирів. В Устю може скасувати, або перенести до іншої місцевости...

— Як грамота неясна, то дайте її сюди! — сказав Барицький. — Спалю.

Грамота щезла за пазухою ігумені. Вона сказала:

— Покищо нехай буде й така... Може би що готівкою... на перші дні?

— Ми так нечаяно виїхали з хати, що я не взяв з собою ніяких грошей.

— Може би довжну грамоту? Папір ще є.

— Я довгів ніколи не робив і не буду робити. Також дуже не люблю писати.

Барицькі відїхали до хати. Аж в хаті Барицький вдарився по чолі і каже:

— Я стрілив дурницю! Зробив запокваплю, даючи їм таку грамоту.

— Не шкодить, — потішала його жінка. — Сама ігуменя крутила носом, читаючи. Ти ту грамоту склав досить хитро. Наш маєток не прилипне до монастиря, хоч би тому, бо Гальшка таки роздумається і в пору монастир покине.

— А я гадаю, що вона там таки лишиться, — заперечив муж.

— Не лишиться там, бо я її викраду! — перебив ту розмову Андрій Муґанівський, котрий до сеї хвилі лише прислухувався розмові старих. — Хоч Гальшка любить іншого, хоч мене приняла так погано, хоч я їй осоружний, то я таки полюбив її так, що мушу її дістати. І мушу поставити на своїм, хоч би тому, щоби козак не сміявся з мене і не міг казати, що як йому ні, то й мені ні. Викраду її!

(Далі буде).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 8-го грудня, в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-19 Іст 6-та вул. Обовязком є кождого члена явитись на річних зборах, бо є багато справ до вирішення, як приготовання до вибору уряду на 1935 рік, справа представлення та інші. Неприявний на річних зборах член підлягає карі після статута. — Ілія Гузар, гол.; Яків Вайнер, рек. секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 317, повідомляє членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 9-го грудня, зараз по Сл. Божій, в гали Нар. Дому. Проситься всіх членів явитись. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. Буде справоздання урядників і вибір уряду на 1935 рік. — Теодор Велич, предс.; І. Кіщак, кас.; М. Дидик, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. „Любов", від. 45, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 9-го грудня. Проситься всіх членів явитись, бо буде справоздання контр. комісії і вибір урядників на 1935 рік. Довжникам пригадується, що повинні бодай раз у рік показатися на зборах, та вирівнати свої залеглости. — Василь Стриковський, Антін Гарасим, Микола Ю. Сеник.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться у вівторок, 11-го грудня, в годині 7:30 ввечір, в салі під ч. 72 Моріс вул. Ці збори є останні цього орку, тому довгуючі члени повинні вирівнати свої довжні вкладки, щоби довгу не перетягати на слідуючий рік. Присутність кождого члена конечна, бо крім важних справ до полагодження перед річними зборами, буде роздача календарів на 1935 рік по ціні 30 ц. — В. Кушнір, рек. секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 3, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в четвер, 13. грудня, в годині 7-мій ввечір, в парафіяльній школі. Буде справоздання уряду і контр. комісії за 1934 рік і вибір уряду на 1935 рік. Проситься членів вирівнати свої залеглости. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. Члени, котрі хочуть виміняти старі грамоти на нові, нехай принесуть старі грамоти з собою на мітінґ. — Уряд.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

Листопадове Свято.

В неділю, дня 18-го листопада, укр. прав. церковна громада в Провіденс, Р. Ай., відсвяткувала День Першого Листопада.

Свято розпочалось пополудні в укр. прав. церкві панахидою, над гарно прибраною стрілецькою могилою з березовим хрестом, з якого звисала жалібна лента з написом „Поляглим Борцям за Волю України".

Панахиду відслужили: о. В. Каськів з Вунсакет, Р. Ай., о. І. Поліщук з Тантон, Масс., і місцевий парох, о. Е. Королишин.

Підчас панахиди о. Каськів виголосив проповідь про тих героїв, які не вагались віддати своє життя за волю України. Взивав, щоб любити і шанувати свої державні традиції, та щоб у більшій мірі передати ці ідеї нашій, тут родженій молоді.

По панахиді ввесь нарід, який прибув з Провіденс і близьких околиць, удався на галю, де був влаштований святочний концерт.

Концертову програму відкрив вступним словом о. Е. Королишин. Опісля два злучені церковні хори, з Провіденс і Менвіл, якими управляє о. Королишин, відспівали американський гимн, а потім „Молитву за Україну'' Стеценка, а далі: „Ой та зажурились Стрільці Січовії" Ярославенка і „Живи, Україно'' Гайворонського. Всі пісні хор відспівав дуже удатно.

Далі відспівав барітонове сольо „Сунуться хмари'' Лопатинського, п. Юліян Королишин. За голос і милозвучну пісню публика нагородила його гучними оплесками. Потім на бажання публики заспівав ще „Ой Дніпре, мій Дніпре" Лисенка.

Дуже гарне вражіння викликали сопранові соля „І молилася я'' Нижанковського і „Помарніла наша доля'' Вахнянина, які відспівала панна Анна Саська.

Святочну промову виголосив шановний делегат Омелян Грибівський. Його промова, повна високо патріотичного змісту, зробила на всіх присутніх слухачів велике вражіння. В цій промові говорив бесідник про те, якою дорогою нам іти, щоб здобути волю.

Потім хор співав пісні „Гранить сурми" Ярославенка, „Гей, ви Стрільці Січовії" Леонтовича і „Скажи ми, Господи, кончину мою" Бортнянського. Цим разом хор виказав свою силу, доказуючи, що може виконувати і трудні хоральні річи.

Дальшим промовцем був о. В. Каськів, що теж пояснював вагу Листопадових Днів. На закінчення своєї промови попросив усіх, щоб зложили жертву на поміч дальшим змаганням на рідних землях.

Жертви на салі збирали о. Е. Королишин і о. І. Поліщук.

Потім делеґат Омелян Грибівський перевів присягу членів О.Д.В.У. і наділив їх відзнакою-тризубом.

Потім панна Евгенія Королишин відіграла на пяні воєнні пісні.

Свято закінчено піснями: „Ой, зійшла зоря" Леонтовича, „Не пора'' Січинського і національним гимном.

Чистий дохід з концерту, в сумі $42.86, вислано на визвольну боротьбу через Обеднання.

Учасник.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Листопадове Свято.

В неділю, 25. листопада, відбулось тут Листопадове Свято заходом Чорноморської Січи (2-гої сотні) і при співучасти хору ім. М. Лисенка.

По Службі Божій відправлено в укр. греко-кат. церкві панахиду за поляглих героїв у визвольній боротьбі. Підчас панахиди місцеві Січовики, нюйорські з 1-шої сотні та нюарські з 3-тої сотні робили почесну службу враз зі своїми прапорами. Парох о. В. Лотович виголосив зворушаючу проповідь.

Концерт розпочався (проти українського звичаю) в назначенім часі і точки програми виконувано без зайвих проволок. Програма була уложена зі смаком. Вокальна часть концерту, під управою п. А. Гели, в котру входили хор ім. М. Лисенка і хор дитячий, вийшла дуже симпатично. Хор ім. М. Лисенка в Джерзі Сити, Н. Дж., має вже вироблене імя, як один з ліпших хорів в околиці, але хор дитячий це гордість української громади в Джерзі Сити. Хто мав очі, вуха й українську душу, той міг упевнитися, що підростають носії українського імени в Америці. Честь тим родичам, що посилають своїх дітей до дитячого хору, а зокрема учителеви А. Гелі, що так гарно дітей вишколює.

Дві деклямації, виголошені маленькою дівчинкою Нечесною і Січовиком Н. Петришином, віддано з чуттям.

Дуже гарне вражіння зробив на публику живий образ. На сцені бачили ми гуртох Січовиків у повній зброї, під проводом Н. Петришина, котрий виголосив вірш свого укладу:

Під шум пожарів і димів,
Під свисти куль у Рідний Край,
Під такт сурми ми йдемо в бій
За Тебе, Рідний Краю мій.

Сліди геройської крови незатерті,
Живий в нас дух козацький ще не вмер,
Ми присягаєм: за нарід свій
На смерть готові ми й тепер.

Гей, сміло всі вперед до бою!
Довершити діла святого,
За що упали вже сотки
Українського цвіту молодого.

А слушна хвиля ось надходить,
Сурма нас кличе на пробій,
Разом, всі хлопці, не жахайтесь!
У бій! У бій! У бій!

Підчас виголошування віршу Н. Петришином Січовики стояли на позір. А при останніх словах провідник витягнув шаблю, а Січовики звернулись з крісами, готові до наступу. — Образ викликав велике вражіння. Як спущено завісу, глядачі перенеслись думками на поле бою, де рішиться будучність нашого народу.

На святі виголошено кілька промов. Вступне коротке слово виголосив о. В. Лотович. Панна Куса (молодша) виголосила промову англійською мовою, досить добре оброблену, загріваючи молодь до любови свого рідного. Святочна промова д-ра Л. Мишуги замітна тим, що змістом ріжнилася від усіх промов, виголошуваних на подібних святах. В промові не згадувано за проляті сльози за поляглими героями, не вичислювано навіть тих нещасть, які спали на наш нарід під ріжними займанцінами. Д-р Л. Мушуга тільки вичисляв, що і скільки ми здобули від пропамятного Першого Листопада. Зразкова тишина була доказом, що нарід радо слухає такі річи. „Прольоґ" святочної промови був для декого з публики може не дуже приємний, але зате дуже повчаючий, і тому коротко згадую за нього. А іменно, д-р Л. Мушуга поучив публику, що можна і треба любити революційні і ріжні патріотичні українські пісні, але повстаням з місць треба шанувати тільки національний гимн. Тітьки у винятокових випадках можна від цього правила відступити.

На поклик Січовика В. Кушніра присутні зложили на інвалідів 65 долярів. Підчас панахиди, котру відправив о. В. Лотович, зібрано 37 долярів.

Точний звіт збірки проголосить Управа Чорноморської Січи, 2-га сотня.

Осип Логин.

ПОЗІР! ПОЗІР!

БОФАЛО, Н. Й. І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ АМАТОРСЬКОГО КРУЖКА,

при співучасти Тов. Бандурист

відограється гарна драма в 5-ох діях, І. Тогобочного, зі співами сольовими і хоровими

„ДУШОГУБИ"

В НЕДІЛЮ, 9. ГРУДНЯ 1934 Р.

(SUNDAY, DECEMBER, 9, 1934)

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ,

448 ELK STREET, BUFFALO, N. Y.

Початок в годині 7-мій ввечір.

Вступ 30 центів.

Поважані Громадяни! Драма „Душогуби", гарна штука. Аматори добірні до своїх роль. Соля і хорові пісні стараємося віддати якнайліпше. Вступ не дорогий. Просимо прийдіть, а винесете вдоволяюче вражіння. — **Комітет.** 286

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ

:——::——: влаштовує :——::——:

КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1934 РОКУ

У ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ Ч. 28 ІСТ 7-ма ВУЛИЦЯ.

Початок в годині 6-тій ввечір.

Вступ для старших 35 центів, для дітей 10 центів.

Дохід з концерту призначений на українську школу св. Юра в Ню Йорку.

Співи, деклямації і вправи дітей під орудою Сестер Василіянок. Однострої до вправи виконані Сестрами.

На цей концерт запрашає все нюйорське громадянство 280,6

Шкільний Комітет.

УВАГА! УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА, УВАГА!

334 E. 14th ST., NEW YORK, N. Y.

повідомляє всіх членів, позичковців, фундаторів, симпатиків і всіх вірних, що

НАДЗВИЧАЙНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1934 РОКУ

в годині 7-мій ввечір.

Проситься всіх інтересованих прибути на час, бо є важні справи до полагодження. — **Заряд Громади.** 286

УВАГА! Т-ВО „СОБОРНА УКРАЇНА" УВАГА!

В ПОМЕШКАННЮ 315 EAST 10th ST., NEW YORK CITY

:——::——: улаштовує :——::——:

ЛЕКЦІЮ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1934 РОКУ

в 2-гій годині пополудні, на тему:

„ЕКСПЛЬОАТАЦІЯ ПРИРОДНИХ БАГАТСТВ НА УКРАЇНІ КОМУНІСТИЧНОЮ ВЛАДОЮ",

прочитає **Ф. СТЕКЛО**, диплёмований інженір. — Вступ вільний.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ДОСЯГНЕННЯ.

Розгорнути большевицькі газети, чи прочитати те, що пишуть совєтські агенти і в американській пресі, то впаде в очі хіба одно: величезні досягнення Совєтів. Малощо не переганяють цілий світ, з Америки включно, в промислі й на інших полях.

А я їм даю кредит за один досяг, якого ще ніколи не вигнав ніякий нарід. А це за те, що „пропало" в них за коротокий час 22,000,000 коней і 30,000,000 рогатої худоби. Таке „досягнення" виказує сама совєтська статистика. Що правда, булоб цікавіше довідатися, скільки то згинуло в тім часі людей з голоду, але про таку статистику Совєти нічого не знають. А шкода, бо тут досягнулиб вони такого рекорду, що побилиб дійсно цілий світ.

Даю кредит совєтським лідерам, що так скоро відпекалися своєї науки і живуть по „буржуазному", ходять в циліндрах і фраках, попивають уже отверто шампанське та танцюють джеза; а як не вміють, то йуть до школи, щоб навчитись танцювати.

Як під тим усім розуміти „відбудову" краю і „досягнення", то вони є, і то навіть дуже великі.

Н. Костів.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДКОМУ КРАЄВИ.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

На інвалідів.

З нагоди Листопадового Свята, яке відбулося дня 25-го листопада заходом Чорноморської Січи, 2-га сотня, при співучасти хору ім. М. Лисенка, зібрано підчас панахиди в українській греко-кат. церкві жертву в сумі $37. — Підчас концерту в У. Н. Домі зібрано $65. — Разом збірка принесла $102. — Розходу при влаштуванню свята було $21.75. — Вислано через Обеднання $80.25 на поміч інвалідам У. Г. А.

Підчас концерту жертвували по $1: Грабар, Кирчів, П. Мелень, Антоняк, Катерина Гладка, Анна Нечесна, Стефанія Костирка, І. Дубик, о. В. Лотович, пані Лотович, С. Кусин, Г. Євусяк, д-р Л. Мишуга, Д. Галичин, М. Косоноцький, В. Кушнір, Клапкий, Е. Парницький. — Решта дрібними жертвами.

Управа Чорноморської Січи, 2-га сотня.

УВАГА! — ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ.!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ та інших національних орґанізацій у Вілмінґтон, Дел.

——: відбудеться :——

В НЕДІЛЮ, 9. ГРУДНЯ 1934 Р.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В САЛІ УКР. ПРАВ. ГРОМАДИ, 623 S. HEALD ST., WILMINGTON.

Точно в 7-мій год. ввечір відслужиться ПАНАХИДА за поляглих героїв-мучеників за рідний край і нарід, а **в год. 8-ій СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ.**

Концертову програму виконає мішаний „Український Хор" і „Літочий Хор" під управою о. М. Кашуби.

Святочну промову виголосить гром. Т. Свистун.

До численної участи в святі усе свідоме місцеве українське громадянство запрошує 286

Комітет.

О. Д. В. У.

Отсим повідомляємо громади КЛІВЛЕНД, ДІТРОЙТ І ГЕМТРЕМК, що недавно проголошені відчити делеґата О.У.Н.

ОМЕЛЯНА ГРИБІВСЬКОГО

ми є змушені пересунути задля важних причин на дальші дні, як подане понижче.

Дальші організаційні збори з членством відділів О.Д.В.У. та відчити для загалу, відбудуться в наступному порядку:

ГРУДЕНЬ:

9-го, неділя — БОФАЛО, Н. Й.
11-го, вівторок — КЛІВЛЕНД, Огайо.
12-го, середа — ДІТРОЙТ, Міш.
13-го, четвер — ГЕМТРЕМК, Міш.
15-го, субота — ШІКАҐО, Ілл. (відділи 2 і 28, на Шікаґо Еве.)
16-го, неділя — ШІКАҐО, Ілл. (відділ 46, Савт Сайд)
17-го, понеділок — ШІКАҐО, Ілл. (відділ 47, Генсон Парк)
18-го, вівторок — ШІКАҐО, Ілл. (відділ 52, Борн Сайд)
20-го, четвер — СТ. ПОЛ, Мінн.
23-го, неділя — ЕМБРИДЖ, Па.
24-го, понеділок — ПІТСБУРҐ, Па.
25-го, вівторок — МкКІЗ РАКС, Па.
26-го, середа — КАРНЕҐІ, Па.

Дальші громади, де є відділи О.Д.В.У., будуть проголошені опісля. У вище поданому порядку змін вже не буде.

286 **ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА О.Д.В.У.**

ДО ЧЛЕНІВ І ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

Члени і відділи У. Н. Союза, які ще не дали свого замовлення на календарі на 1935 рік, можуть це зробити ще до 10 грудня. Свобода надрукувала більше число примірників, ніж замовили відділи, і тому даємо нагоду членам, що хочуть мати календар на 1935 р. і дадуть своє замовлення через свій відділ. Коли у відділі зголоситься не менше як 5 членів, то одержать календар по ціні 30 центів. Замовлення мусить бути потверджене урядом відділу і печаткою. **АДМ. „СВОБОДИ".**

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЦЕНТРАЛ ФОЛС, Р. АЙ. Тов. ім. Івана Франка, від. 93, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 9-го грудня, в годині 1-ій пополудни, під ч. 59 ... Просимо членів прибути і вирівнати свої довги, щоби можна здати справоздання з цілого року. — К. Бабій, предс.; І. Клеменчук, кас.; П. Тітик, секр.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

UKRAINIAN AFFAIRS IN AMERICA

MICHIGAN AGAIN

It was on a Saturday night when the Ukrainian Youth gathered at the Hotel Statler, Detroit, to trip the light fantastic to the strains of music from Walt Gail's University of Michigan Orchestra. Beautiful girls, well mannered gentlemen, stepped in unison with the rhythmic beats. Then with a bang the "Koomeyka" was played and danced with the ecstasy of our ancestral blood. The serene formality portrayed by those exquisite gowns and somber tuxedos was forgotten. Piercing cries like those of the Cossacks resounded in the ballroom. It would have warmed the hearts of our forefathers to see such a demonstration of youthful Ukrainian enthusiasm. The beads of perspiration that cropped up on those unwrinkled brows were like those of the old kin in their celebrations. And thus hilarity prevailed far into the night.

The Ukrainian Frolic was given by the United Young Ukrainian Organizations. The committee for this affair was composed of the following members: Stephen Antonow, Julia Bartosh, Olga Blazawsky, Eugenia Boyko, Catherine Boyko, Steven G. Danielson, Walter G. Danielson, Mrs. Stella Evanchuk, John Evanchuk, Catherine Kowal, Catherine Kozak, Dr. Stephen Kozelko, Charles Macherzak, John Mudreyko, Mildred Poshywak, Helen Sedlar, Michael Wiechorek, Paul Woytyshyn, Sophia Worobec,—representatives from different clubs, headed by the young attorney John Panchuk. People from Dearborn, Detroit, Hamtramck, Highland Park, North Detroit, Lansing, university students from Ann Arbor, Canadians from Windsor—all assembled to participate in this social event.

The purpose of this gala night was to get the Ukrainian Youth acquainted with each other and to prepare for the Third Congress of the Ukrainian Youth's League of North America, which is to be held in Michigan. The Treasurer of the League, Steven G. Danielson, gave details as to the coming of the Congress and received a response that bodes nothing but a very emphatic reception for all delegates. Even now organizations are making plans for receiving of the delegates, and to join the League. Our future visitors have something to look forward to—as much as we are looking forward to the Congress.

The work here has only been started, but the future holds much for the youth of our section of the country.

S. G. DANIELSON.

Notice

All Michigan Clubs who wish to get fuller details about the U. Y. L. of N. A. send their request to Steven G. Danielson, 2370 Danforth Ave., Hamtramck, Mich. If it's possible this gentleman will try to make personal contact with all such clubs. If he is unable to be present personally, he wil answer all correspondence.

THE SPORT WHIRL

WHAT'S IN A NAME

Mr. Wallace Sheshka's sport article of November 16th, entitled "More Ukrainian Athletes," is but another instance exemplifying the prowess of Ukrainian athletes, but disorganized, as is the usual case. In this particular instance, the Northampton, Pa. Triangles football team, which has nine Ukrainians in its line-up, including a Ukrainian manager and booking agent, insists on being called the Triangles, meaningless in every sense of the word in sport.

I have no reflections here to Mr. Sheshka's informative bit of news, but I do herein speak directly to the Triangles. Why don't you call yourselves the Northampton Ukrainians instead? Being acquainted with Northampton, the population and the players themselves, I know that there is no good reason why this change should not be brought about. If there is, I challenge any of the Triangles to state so in this column!

Early this fall the writer had occasion to be in Northampton and speak with one of the Ponticián brothers on why they are not called Ukrainians. The excuse was that about three regulars were Hungarians and that they would object to a change, and besides it would be a lot of trouble, especially since they have now established a good name for themselves.

To this statement, I can only say that if nine Ukrainian football players yield to three Hungarians, then they are lacking the courage, determination and a dominating spirit which are characteristic of gridmen. Have you ever tried a vote to determine whether or not to change your name into "Northampton Ukrainians"? I doubt it.

Don't you realize that a Northampton Ukrainian Football Team would make a greater and more colorful name in the Lehigh Valley? Yours would be the first of its kind in Pennsylvania. The Allentown Ukrainian Baseball Team is well known because of this name and is treated with the utmost respect and given much publicity. This fact is indisputable. Then again, are the Northampton Hungarian Girls' Basketball Team not of different stock? You must admit that it can be done, but it requires an incentive to act and some initiative.

What's in a name, you may say? Plenty! Have you ever stopped to consider that the name "Ukrainians" is reserved and can be solely used by Ukrainians only? Terms like Buffaloes, Tigers, Lions, Bulldogs, Triangles, Ramblers, etc. are suitable for teams of American clubs to mark distinction. By bearing such odd names by a team that is almost entirely comprised of Ukrainians indicates an inferiority complex and moral weakness. Come out of your obscurity and show the Dutchmen in Northampton that your Northampton Ukrainian football team is the best of the lot.

The football season is practically over, but may this merely remind the Triangles, that no matter how great your record may be, you will be known as just another team. But, if you are known as the Ukrainians, or even the "Cossacks," then you can be sure that the people will become curious and take more interest in your games.

ALEX. YAREMKO,
845 Windsor Square,
Philadelphia, Pa.

UKRAINIAN WRESTLER WINS

As unwieldly as an inebriate in a revolving door, after he suffered a sprained right ankle in the second fall, Karl Pojello staggered to defeat at the hands of our Ukrainian wrestler, Count George Zarynoff, on Nov. 22, at St. John's Gym in Worcester, Mass.

The titled Zarynoff his royal shoulders pinned to the soggy canvas in 17.51, fought back to square the match in 8.38, and then, making capital of his rival's plight, forced Pojello to quit in 2.46. Thus was squared the series between these touted wrestlers, and the road paved for a third and deciding battle.

While the several hundred customers were leaving the building, Pojello was observed wincing with pain, while Zarynoff appeared as happy as a man with the winning ticket on the Irish sweepstakes, as he soaped up in the showers.

The return meeting between these two good little men failed to pack the thrills and spills of their recent encounter at the Fairgrounds. A marked hesitancy to mingle on the part of both combatants took the edge off their speed, and the bout appeared a bit tame after the ludicrous semi-final and a fire and brimstone preliminary encounter.

Pojello held off the Ukrainian as long as he could in the third fall. Zarynoff finally snared the injured foot and opened up with enough pressure to make the Lithuanian yield.

The Count took the last two falls, and the loser finished with an injured ankle.

ANDREW DOBRYWODA,
Warwick Transient Camp,
Warwick, Mass.

PICTURE OF CHAMPION TEAM FREE

The St. Michael's Ukrainian Boy's Club. Basketball First Team of Woonsocket, R. I., has shown to the Woonsocket basketball fans thaa the fighting Ukrainian spirit is still with it, by playing consistently good basketball this season. It is considered to be the strongest team in the city of Woonsocket. It showed its strength by winning the championship in the city and "Y" league for 1932-33. And in the year of 1933 the team placed second.

The St. Michael's Ukrainian Basketball First Team is composed of all Ukrainians. Introducing: S. Wetzel, former captain and star of the Woonsocket High School; M. Procyszyn, star forward of W. H. S.; S. Romanovich and S. Paskowsky, both former stars of S. C. S.; and E. Lepsky and Capt. Alex. Baryliuk, former stars of Y. M C. A.

The St. Michael's B. C. wish to try their strength against any Ukrainian teams in Mass., Conn., R. I., N. Y. and N. J.

To arrange games, please write to address below.

Also, any Ukrainian basketball squad wishing to have a picture of the St. Michael's Ukrainian Champions of the year 1932-33 (free of charge) will please write to same address. One will be sent promptly.

D. M. KORNICKI,
131 Daniel's Street,
Woonsocket, R. I.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (135).

Ольга пробудилася зі свого неспокійного сну, не можучи на хвилю навіть догадатися, де вона знаходилась. Потім вона зрозуміла, що вискочення з літака та осідання з легкопадом трапилися їй були давно. Замісць її дорогого Роджера, коло неї нахилився Тарзан.

Вона знову зрозуміла цілий жах свого нового положення. Вона знала, що цей дикий чоловік був її ворогом, що він ненавидів її, як усіх червоних. І не могла ждати милосердя від нього; адже вона пробувала була його вбити... Тепер почалися дні праці. Тарзан почав будувати криту соломою хатину.

Ольга пробувала помагати. Вони працювали майже без слова. Вона дивилася зі страхом на цього, засмаленого сонцем, гарного велетня. Він рухався зі зручністю дикого кота, підносив найбільші бервена без найменшого напруження, гейби він був і надчоловік і звір в однім тілі.

Обі ці натури були в ньому сильно поміщані. Його строгий погляд викликав у ній страх. „Таж досі він іще не пробував мені робити кривди", говорила вона до себе, але зараз додавала: „Чомуж тоді він мене захороняє в цьому дикому пралісі?".